

Når sosu-hjælper **Joan Corfitzen** er alene på nattevagt, låser hun alle dørene i bilen. "Ingen er vilde med at køre alene," siger hun.

Alene på nattevagt

Siden sidste sommer har hjemmeplejen i det nordlige Aarhus kørt alene ud på nattevagt, uden at **konsekvenserne for arbejdsmiljøet** er blevet undersøgt. Nu vil FOA have Arbejdstilsynet på banen.

Af **Martin Hammer** ★ foto: **Jens Hasse**

"Ingen havde drømt om, at vi skulle køre alene," fortæller sosu-hjælper **Joan Corfitzen**.

"Vi protesterede, men fik at vide, at hvis vi ikke kunne lide lugten i bageriet, kunne vi jo bare smutte."

Beslutningen om, at vagterne skal arbejde alene om natten, har fået FOA Århus til at klage til Arbejdstilsynet.

Arbejdstilsynet kommer ikke uopfordret for at tjekke, om arbejdsmiljøet er i orden, fordi hjemmeple-

jen lige som de fleste andre kommunale arbejdspladser i Aarhus er arbejdsmiljøcertificerede, og derfor selv har ansvaret for kontrollen.

Overfaldsalarmer bestilt

Joan Corfitzen kører alene ud til borgerne i det nordlige Aarhus fra Plejecenter Hjortshøj. Centret har netop bestilt overfaldsalarmer, og personalet skal på kursus i konflikthåndtering.

"Det er sket efter knivoverfaldet på nattevagten

på plejecentret Skorphøjen. Men vi har kørt alene siden sidste sommer."

Overfaldet har fået Joan Corfitzen til at tænke over sin sikkerhed.

"Jeg har altid forestillet mig, at jeg ville kunne give en overfaldsmand én med det tunge nøglebundt, men det er jo ikke sikkert – hvis han for eksempel har en kniv. To af de seks, der kører alene i mit område, vil slet ikke kunne forsvare sig." ★

martin.hammer.dk@gmail.com

FOAs klage over nattevagten

FOA Århus sendte i april en klage til Arbejdstilsynet:

- Der er ikke lavet de nødvendige - arbejdspladsvurderinger og risikovurderinger, siden nattevagterne er begyndt at arbejde alene.
- Nattevagter på plejehjem skal være alene med borgere, selvom den lokale risikovurdering hidtil har betydet, at personalet altid skulle være to om vedkommende.
- Nattevagten på plejehjemmene skal passe op til 60 beboere fordelt på tre etager.
- De færreste nattevagter har overfaldsalarmer.
- Der ikke er udarbejdet nye brandinstrukser, der tager hensyn til, at nattevagten er alene om både at tilkalde hjælp og yde førstehjælp.

"Det er således FOA Århus' opfattelse, at nattevagten i Århus er tilrettelagt, og er ved at blive tilrettelagt på måder, der ikke er sikkerheds- og sundhedsmæssigt forsvarlige, og vi beder derfor Arbejdstilsynet om at gribe ind," slutter klagen.

Det er altid medarbejderne, det går ud over, når man sparer i ældreplejen. De skal lave det samme, men på kortere tid.

KIRSTEN NORMANN ANDERSEN,
FORMAND FOR FOA ÅRHUS

Private uddeler smiley'er

Arbejdsmiljø-certifikatet – også kaldet en krone-smiley – tildeles af en privat virksomhed, der kaldes certificeringsorganet og er godkendt af Arbejdstilsynet.

Bureau Veritas Certification har certificeret daginstitutionerne i Aarhus Kommune, mens **Dansk Standard** (DS) har stået for certificeringen af ældreplejen.

Smiley'er gives i bundter

Certificeringsorganet ser på alle arbejdspladser af samme type i kommunen som en samlet gruppe, for eksempel alle børnehaver, og foretager nogle stikprøver. Hvis stikprøverne holder, bliver hele gruppen certificeret og får en krone-smiley.

Her dumper smiley'en

Kåre Hendriksen, arbejdsmiljøforsker ved DTU, er stærkt kritisk over for arbejdsmiljøcertificeringen. Han peger blandt andet på:

- Grundlaget for udstedelse af certifikat er omfattet af tavshedspligt og bliver en *black box* for dem, som skal have tillid til det.
- Tavshedspligten forhindrer, at læge eller fagforening kan få aktindsigt ved en arbejdsskadesag.
- Certificerede virksomheder overholder ikke lovkrav. Stort set altid findes forhold, der kunne udløse påbud.
- Flere virksomheder har ikke en reel medarbejderinddragelse, og der er eksempler på, at sikkerhedsudvalg får reduceret indflydelse i forbindelse med indførelsen.
- Konkurrencen mellem certificeringsorganerne kan være et problem. Hvis certificeringsorganet fratager en virksomhed en smiley, har de mistet en kunde.

Kilde: Arbejdsmiljøcertificering som tilsynsredskab og -strategi – Resultater og anbefalinger, Kåre Hendriksen m.fl., Nordisk Ministerråd, 2010

Aarhus-politikere: Her går det godt

Fire spørgsmål til den ansvarlige politiker, rådmand for Sundhed og Omsorg **Dorte Laustsen** (SF).

Er arbejdspladserne i stand til selv at tage ansvaret for deres arbejdsmiljø, når kommunen gennemfører personalereduktion og andre besparelser?

I Sundhed og Omsorg har vi tillid til hinanden, og vi støtter også hinanden i arbejdet eksempelvis via sparring. Det betyder, at vi derfor ikke lader nogle arbejdspladser stå alene. Vi har opbygget en god arbejdsmiljøorganisation og et arbejdsmiljøledelsessystem, og vi har nogle rigtig dygtige arbejdsmiljørepræsentanter.

Sparer kommunen penge på, at arbejdspladserne selv har ansvaret

for at kontrollere arbejdsmiljøet?

Vi sparer ikke på vores arbejdsmiljø. Vi har i stedet valgt at investere i vores arbejdsmiljø, fordi vi gerne vil sikre vore medarbejdere de bedst mulige vilkår.

Hvordan sikrer kommunen sig, at arbejdsmiljøet ikke forringes, når der skæres ned i bemanningen?

Helt konkret sikres det igennem risikostyring og risikovurderinger af de ændrede arbejdsformer, så det er muligt at handle proaktivt ud fra den nye situation, for eksempel ved at sætte ekstra personale eller teknologiske

hjælpemidler ind, hvor det er nødvendigt.

Mener du, at grundlaget for smiley'en ikke ændres, når bemanningen ændres fra to til én nattevagt?

Grundlaget for vores smiley ændres ikke. Vi har handlet på den pågældende situation blandt andet igennem risikostyring og risikovurdering af arbejdet, for netop at sikre medarbejdernes arbejdsmiljø. ★

martin.hammer.dk@gmail.com

Dorte Laustsen har besvaret spørgsmålene skriftligt, da hun ikke ønskede at blive interviewet direkte.

Hvad mener du?

Oplever du problemer med arbejdsmiljøet, selv om din arbejdsplads har en smiley?

Gå ind på foa.dk/ fagbladet og deltag i afstemningen

En udbredt ordning

En række kommuner er i gang med at arbejdsmiljø-certificere deres arbejdspladser. Ud over Aarhus gælder det Herning, Kolding, Silkeborg, Thisted, København, Albertslund, Middelfart og Vejle. Også 14 hospitaler er arbejdsmiljøcertificerede.

Kilde: Arbejdstilsynet

Tre overfald på et år

Siden Aarhus indførte besparelsen har der i alt været tre overfald på nattevagter. I et af tilfældene var heldigvis en vikar til stede, som kom nattevagten til undsætning.

Sporene skræmmer

I 2004 besøgte Arbejdstilsynet 28 arbejdsmiljø-certificerede virksomheder. Det resulterede i:

- 5 forbud
- 42 strakspåbud
- 9 påbud

Siden har Arbejdstilsynet ikke offentliggjort undersøgelser af arbejdsmiljøcertificerede virksomheder.

Kilde: Arbejdsmiljøcertificering – udfordringer og muligheder, LO